

Müslüman Olmayan Türkler

Türkiye.Net

Hristiyan Türkler, Yahudi Türkler

Yeryüzünde çok değişik din ve kültürlerden Türklerin yaşadığının ayırdına varırsak Noel, Paskalya, Hamursuz, Hanukah gibi bayram ve gelenekleri “bizim dinimizde yoktur” önyargısıyla yadsımaya kalkışmanın ne kadar yanlış ve boş olduğunu anlamış oluruz. Öte yandan “bizim dinimiz” diye de Türklere özgü bir din yoktur.

Zira, tarihe baktığımızda Çuvaşlar, Yakutlar, Batı Kumanlar, Peçenekler, Karamanlılar ve Gagavuzların Hristiyanlığı yüzyıllarca önce benimseyen Türk halkları olduğunu görürüz. Hristiyan Türklerin %90 ı Ortodoks, geri kalan %10 Katolik ve Protestan’dır. Ayrıca Yahudi dininden olan Karay Türkleri ve hala eski Şaman inançlarını sürdüren Türklerin varlığından da söz etmemiz gerekecektir. Kazakların %30 u, Kırgızların da %20 si Hristiyan’dır.

Şaman, Tengrist, Budist, Zerdüş, Yahudi, Hristiyan gibi çok çeşitli din ve mezheplerden Türkler(*) yaşar dünyada. Demek ki, dünyadaki yaklaşık 200 milyon Türkün tamamı Müslüman değildir. Öte yandan Müslümanlığın Araplara özgü bir din olduğunu ve Türklerin 70 yıl savaştıktan sonra Müslüman olmak zorunda kaldıklarını bir kez daha anımsayalım. Oysa, Türkler Hristiyan olurken savaşmamışlar, kendi istekleri ile Hristiyan olmuşlardır.

Türkiye’deki toplam Hristiyan nüfusun yaklaşık 200bin dolaylarında olduğu sanılmakta, T.C. kimlik belgelerine Hristiyan yazdırmaya çekinen yurttaşlarımızın olduğu da bilinmektedir. Bu arada her türlü baskı, saldırı ve şiddet eylemlerine karşın Türkler tarafından ülkemizde kurulan kilise sayısında son 15-20 yıl içinde kayda değer bir artış olmuş ve Hristiyan nüfus içerisinde Türklerin oranı %50 yi geçmiştir. Bu araştırmamızda özellikle Gagavuz, Çuvaş, Yakut, Karaman ve Karay (Karaim) Türklerinden söz edeceğiz.

Gagavuz (Gagauz) Türkleri

Gagavuz Türklerinin X ila XII. yüzyılda Hristiyan Ortodoks oldukları sanılmaktadır. “Gagavuzya, Gagauziya” ya da “Gagavuz Yeri” özerk cumhuriyeti Moldavya (Moldova) Cumhuriyetine bağlıdır. Gagavuzlar tarafından inşa edilmiş tarihi kilisesiyle ünlü Komrat kenti Gagavuzya’nın başkentidir. Gagavuz ismi “Gök Oğuz” dan gelir.

XX.ci yüzyılın başlarında Gagavuzların Türk ulusunun bir parçası olduğu savını ortaya atan halk kahramanı Protoierey (Başpapaz) Mihail Çakır, Romen harfleriyle bir alfabe oluşturarak 1907 yılında ilk Gagavuzca gazeteyi çıkarmış ve Gagavuz Türkçesinin yazı dili haline dönüşmesinin önünü açmıştır. Mihail Çakır “Besarabyalı Gagavuzların Tarihi, Romence-Türkçe Sözlük, İncil’in Türkçe Çevirisi, Gagavuzlar İçin Dua Kitabı, Kilise Tarihi” gibi yapıtlarıyla Romence olan dinsel dili Türkçeleştirerek ilk kez bir yazı dili ve bizim burada bir türlü beceremediğimiz Türkçe ibadeti uygulamayı başarmıştır.

SSCB'nin dağılmasının ardından Gagavuzlar 19 Ağustos 1990da Mihail Çakır'ın (1861-1938) düşüncelerinden esinlenerek Romanya ve Moldavya'ya karşı ayaklanma başlatarak bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. Ancak, büyük devletlerin araya girmesiyle bağımsızlık engellenmiş, Romanya sınırları içinde özerklikle yetinmek zorunda kalmışlardır. Coğrafi sınırlar 1995de referandumla belirlenmiş, Gagavuz Parlamentosunda onaylanmıştır. Gagavuzya 1995ten itibaren Türkiye ile aynı alfabe kullanmaktadır. Gagavuzca Rumeli ve Trakya'da konuşulan Türkçe'ye çok yakındır.

Osmanlı döneminden beri, devlet politikası gereği Müslüman olmayan Türkler hep görmezden gelinmiş ve yok sayılmışlardır. Ancak, ilk kez Atatürk döneminde, Hamdullah Suphi Tanrıöver'in Bükreş Büyükelçisi olduğu sırada (1931-1944) bu Hristiyan Türkler Türkiye'nin gündemine girmiş, Atatürk büyük ilgi göstermiş, Romanya'nın onayı alınarak Türkçe kurslar açılmış, öğretmen ve Türkçe kitaplar gönderilmiş bazı öğrencilerin Türkiye'de yüksek öğrenim görmeleri sağlanmıştır.

Nüfusu yaklaşık 300 bin olan, aydın ve çoğunluğu üniversite mezunlarından oluşan Gagavuzların ilkokul- lise düzeyinde eğitim veren 55 okulu ile başkent Komrat üniversitesi vardır. Ayrıca Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı TİKA, Komrat'ta önemli bir kültür merkezi olan Atatürk Kütüphanesi'ni kurmuştur.

Gagavuzlar AKP hükümetine ve politikalarına sıcak bakmıyor, İslam'a davet propagandalarından hiç hoşlanmıyorlar. Onlar için en büyük sorun din değil: Kuzey komşuları Ukrayna'daki tehlikeli gelişmeler ile dış politikada bağlı oldukları Moldova'nın AB'ye girip girmemesi. Zira 25 bin Gagavuz halen Rusya'da çalışıyor. Moldova'nın AB ile ortaklık anlaşmasını imzalaması halinde bu işçilerin Rusya'dan kovulmasından endişe ediyorlar. Moldova'nın itirazına rağmen 2014te yapılan referandum sonuçlarına göre Gagavuzlar AB'ye karşı değiller, ancak ekonomik nedenlere AB'yi istemiyorlar. Eğer Moldova AB'ye girerse, Gagavuzların da bağımsızlıklarını ilan etmesi söz konusu olabilir.

ÇUVAŞ TÜRKLERİ

Çuvaşistan (Çuvaş Cumhuriyeti) Rusya Federasyonu içinde yer alan çoğunluğu Hristiyan Ortodoks Çuvaş Türklerinden oluşan federe bir devlettir. Nüfusu yaklaşık 1.350.000'dir. Başkenti Şupaşkar (Çeboksarı, Çeboksaray) dır. Çuvaşların yaşadığı bölge XVI. yüzyılda Rusların eline geçmiş, 1920'de Sovyet yönetim birimi oluşmuş, SSCB'nin dağılmasından sonra da 1991de Çuvaşistan Özerk Cumhuriyeti kurulmuştur.

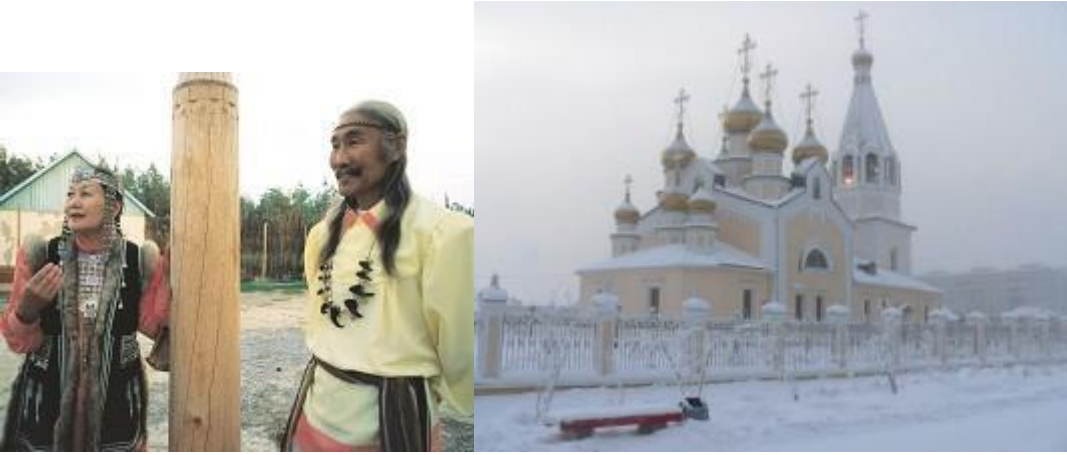
Çuvaşistan'ın resmi dil Çuvaşça Türk dillerinin Ogur-Bolgar öbeğinden olup Moğolca, Çince, Farsça, Arapça ve İbranice'nin bütün lehçelerinden sözcükler içermektedir. İbranice sözcüklerin Yahudi Hazar Türklerinden geçtiği sanılmaktadır. Çuvaşça, dünyada 2 milyon kişi tarafından konuşulur. 2002 verilerine göre nüfusun % 92si Çuvaş, %60ı Hristiyan, %25 dinsiz, %8 ateist %3 Müslümandır.

1769'da ilk Çuvaşça dilbilgisi kitabı yayımlanmış, 1836'da Prof. V. P. Vişnevski'nin dilbilgisi ve sözlüğü, Prof. N. İ. Aşmarin de Çuvaş Dili Sözlüğü (Slovar Çuvaskogo Yazıka) isimli yapıtı Çuvaş tarih, dil ve kültürüne önemli katkılarda bulunmuştur. Türk Ocakları tarafından organize edilen 9. Türk Gençlik Kurultayı 1999 yılında Çuvaşistan 'da düzenlenmiştir.

Başkent Şupaşkar on beş katın üzerine çıkan gökdelenleriyle dikkat çeker. Çuvaş halkının büyük bir çoğunluğu ulusal bilince sahip olup lise ve üniversite mezunudur. Kent halkı

özellikle yaz aylarında İdil nehri kıyılarında gezerek yorgunluk atar, sinema ve tiyatro salonlarına koşarlar. Çuvaşların halk giysilerindeki motifler, ince nakışlar, beyaz zemin üzerine kırmızı ve sarı renklerle işlenmiş geometrik desenler tamamen Türk halklarına özgü iz ve dokuları taşırlar.

Çuvaşlar Hristiyan Ortodoks olmalarına rağmen kültürlerinde eski Türk inançlarından izlere rastlanır. Kültürlerini korumak amacıyla uzun süre kendi aralarında evlenmişlerdir. 1990lı yıllardan itibaren “Vatisen Yali” (Eski Gelenek) dedikleri inançlarını da canlandırmaya, araştırmaya başlamışlardır. Çuvaş Ulusal Kongresi’nin öncülüğünde “ulusal din” çalışmaları hız kazanmış, bir çok aydın ilçe ve köylere giderek eski Çuvaş gelenek ve törenlerini keşfetmeye başlamıştır.

YAKUT TÜRKLERİ

Yakut (Zhakut=Yakut taşı) Türkleri Rusya Federasyonu’na bağlı Yakutistan Cumhuriyetinde yaşar. Yakutistan dünyadaki en büyük araziye sahip olan devletlerden biridir ve yüzölçümü Avrupa kıtasına yakındır. Başkenti Yakutsk (Dokuskey) dur. Dünyanın en soğuk ülkelerinden biridir ve kış mevsiminde ısının -60/70 derecelere düşmesi olağandır. Toplam nüfus 1 milyon kadar olup nüfusun %50si Yakut, %40 Rus ve gerisi Tatar, Ukrayna gibi muhtelif uluslardandır.

Ortodoks Kilisesi’ne bağlı olan Yakutların inançlarında eski Türk ve Şaman geleneklerinin izlerine rastlanır. Resmi diller Yakutça ve Rusça olup, Yakutça Kiril alfabesiyle yazılmaktadır. Yakutça sayılar bize hiç yabancı gelmeyecektir: 1 – bir. 2 – ikki. 3 – üs. 4 – tüört. 5 – bies. 6 – alta. 7 – sette. 8 – ağıs. 9 – toğus. 10 – uon.

Yakutistan, kürk avcılığı ve balıkçılığın yanı sıra elmas, altın, doğal gaz, kömür, gümüş ve bakır gibi yeraltı zenginliklerine sahiptir. 1990 yılından itibaren eski gelenekleri ve inançları canlandırma akımı başlamış ve 2002 yılında Yakutsk’da bir Şaman tapınağı da inşa edilmiştir.

“Science” dergisinin Şubat 2008 sayısında yazanlara göre ABD Stanford Üniversitesi’nden Richard M. Myers başkanlığında bir grup bilim adamının yaptığı DNA araştırmalarında ilginç sonuçlara ulaşılmıştır: Yakut Türkleri ile Kuzey Amerika Kızılderilileri ve yerli halklar arasında genetik bağlar ve benzerlikler olduğu saptanmıştır. Zira, Yakutların Bering Boğazı’nı sal veya kayıkla veya deniz donduğu vakit (-60) yürüyerek geçerek Alaska’ya

ulaşması, oradan Kanada, Kuzey Amerika, hatta Grönland'a gitmeleri hiç de imkansız değildir. Kuşkusuz bu saptamaya dayanarak, bir takım akli evellerin kendilerine vazife çıkartarak, Kolomb ya da İslamiyet'ten çok önce Çuvaşların Amerika kıtasını keşfettiklerine dair gülünç iddialarla ortaya çıkmayacağını umuyoruz.

Karaman Türkleri

Konya, Niğde, Nevşehir, Kayseri, Ankara çevreleri bir zamanlar Hristiyan Karaman Türklerinin yaşadığı yerlerdi. Karaman yöresinde bulunan "Binbirkilise" X. yüzyıldan 1922 yılına kadar Türk Ortodoks Hristiyanların bu bölgede yaşadıklarını göstermektedir.

Yunanistan'ın 15 Mayıs 1919'da İzmir'e asker çıkartarak Anadolu'yu işgale başlamasıyla Fener Rum Patrikhanesi, ülkedeki tüm Hristiyanları Yunan ordusunu desteklemeye davet edince Türk Hristiyanlar yeni kurulan Ankara Hükümetine başvurarak Patrikhaneden bağımsız bir Türk kilisesi kurmak için izin talep ederler. TBMM ve Adalet Bakanlığından onay alındıktan sonra Kayseri'de 21 Eylül 1922'de toplanan kongrede bağımsız Türk Ortodoks Patrikliğinin kurulması kararlaştırılır. Kongreye, Türk Hristiyanların Genel Başkanı Papa Eftim, Gümüşhane Episkoposu Yervasyos, Konya Metropoliti Prokobios, Antalya Episkoposu Meletios ile Anadolu ve Trakya'nın diğer bölgelerinden gelen 72 Hristiyan temsilci katılır. Atatürk, Eftim'i Sivas'a davet ederek görüşür. Eftim'e, İstiklal Madalyası verildiği de ileri sürülmektedir.

Ancak, trajik bir talihsizlik yaşanır: Kurtuluş Savaşı sonrasında 30 Ocak 1923 tarihli Lozan Antlaşması çerçevesinde, sayıları 1.200.000 u bulan Anadolu'daki tüm Ortodoksların karşılıklı değişime (mübadele) tabi tutularak Yunanistan'a gönderilmesi kararlaştırılır: Rum Ortodoksların yanı sıra Kayseri, Karaman, Trabzon, Sivas, Konya, Yozgat ve Ankara'dan toplanan Türk Ortodokslar da trenlerle apar topar Yunanistan'a gönderilir! Bir tek İstanbul'daki Türk ve Rum Ortodokslar ile Eftim ailesi bu zorunlu göçten muaf tutulur. Eftim ailesi ve yakınları önce Ankara'ya, ardından İstanbul'a götürülerek Karaköy semtine yerleştirilir.

Kıbrıs'ta kanlı olaylar başlayınca misilleme olarak İstanbul'daki Rumların sınır dışı edilmesi gündeme gelir. 16 Mart 1964 günü Rumların gayrimenkullerine el konur, banka hesapları dondurulur. Eftim, dönemin başbakanı İsmet İnönü ile görüşerek ikinci bir göç faciasının

yaşanmamasını talep etse de başarılı olamaz. Neticede 20.000 Rum'la birlikte Türk Ortodokslar da sınır dışı edilir. (Rakamların hiçbiri kesin değildir).

Karaman Türkleri kendi ülkelerinde "Rum" olarak damgalanıp sınırdışı edilirken, Yunanistan'da da "Turko Sporos" (Türk Tohumu) diye aşağılanırlar. Sürgüne gittikleri Batı Trakya'da, "Karaman" adını verdikleri bir yerleşim birimi kurarlar. Batı Trakya'daki Müslüman Türklerden daha çok aşağılanan Türk Ortodoksların çoğunun daha sonra Avrupa'nın çeşitli ülkelerine dağıldığı biliniyor. (Karaman Türkleri hakkında bilgiler sosyolog Dr. Dursun Ayan ve çeşitli ansiklopedik kaynaklardan derlenmiştir.)

Hazar Türkleri (Karay veya Karayimler)

Hazar Türkleri, Göktürk devletinin 630 yılında yıkılışından sonra Bulan Han önderliğinde bağımsız olmuşlar, Halife Ömer yönetimindeki Arap-İslam yayılcılığına ve saldırılarına karşı uzun yıllar diremişlerdir. 737de Müslümanlığı kabul etmek zorunda kalarak Araplarla barış yapmışlar, fakat, Araplar bölgeden çekildikten sonra Hazarlar tekrar eski Şaman dinlerine dönmüşler, bir süre sonra Yahudilik resmi devlet dini olarak kabul edilmiştir (799). (Eski Türklerin özgün dinine "Gök Tanrı", Şaman veya "Tengricilik" dini de denmektedir.)

Hazar Türkleri Doğu Avrupa'da VIII-IX. yüzyıllar arasında "Hazar Barışı" diye anılan bir çağın öncülüğünü üstlenmişlerdir. Bu dönem süresince dinsel hoşgörü gelişmiş, halkın büyük çoğunluğu Türk dinine bağlı kalırken kağan ve yönetici sınıf Yahudiliğe, tüccar sınıf ise Müslümanlığa geçmiştir. Bugün Kafkasya, Ukrayna ve Polonya'da yaşayan Karaylar (Karayim Türkleri) bu soydandır.

Kökenlerinin Hazar boyuna dayandığı düşünülen Karaylar Türklerinin en çok buldukları Litvanya'daki geçmişleri XIV. yüzyıla kadar gider. Günümüzde İstanbul'da az sayıda Karay Türkü halen yaşamaktadır. "Karaköy" isminin "Karay-köy" den geldiği açıktır. Hasköy'de Doğu Roma döneminden kalma "Kal Ha Kadoş Be Kušta Bene Mikra" adında çok eski bir sinagogları vardır. Çıksalın'da Sefarad mezarlığının yanında Karay mezarlığı bulunmaktadır. İstanbul'daki Karaylar genelde kendi aralarında Bizans-Rumcası, Kırım Karaycası ve İbranice sözcüklerden oluşan "Karaitika" adını verdikleri Jüdeo-Yevanit (Yunanca) bir dil konuşurlar.

Bugün, ABD ve Avrupa'nın çeşitli ülkeleri, Türkiye, İsrail ve eski Sovyet coğrafyasında 50.000'in üzerinde Karaylı yaşamaktadır.

SONUÇ

Şaman, Tengrist, Yahudi ve Hristiyan Türklerin günümüzde hala varlıklarını sürdürdüğünün ortaya çıkması İslamcı çevrelerde derin bir rahatsızlık yaratmış ve yaratmaktadır. İslami kesime göre hala kendi öz dinleri Gök Tanrı dinini sürdüren Türkler kafir ve putperesttir! Ateşe, taşa toprağa taparlar. Gagavuz Türkleri, Çuvaşlar ve diğerleri ise zorla Hristiyanlaştırılmış, Slavlaştırılmış ve Ruslaştırılmıştır. Bu gavurları yeniden İslamlaştırmak gerekir. Bunun için o ülkelerde İmam Hatip Liseleri, İslam Enstitüleri, İlahiyat Fakülteleri açılması ve hoparlörlü cami yapılması gerekir. Yine İslamcıların ağlamaklı iddiasına göre Yahudi dinini seçmekle Karay Türkleri de kimliklerini kaybedip Yahudi olmuşlardır! Yeni kurulan Türk kiliseleri de parayla kandırılan masum Müslümanlardan oluşmaktadır!

Bu acınacak savları ciddiye almayıp doğrusu burada şu soruyu sormak gerekir sanırım: İyi de birader kendi öz dinlerini bırakıp Müslüman olan Türkler de kendi öz benliklerini, milli ve manevi değerlerini, kimliklerini kaybetmiş olmuyorlar mı? Evet mi, hayır mı? O halde, nasıl oluyor da güya bu kimliğini kaybetmiş (!) Türkler "Türkiye" diye bir devlet kuruyorlar? Ya da Hristiyan Gagavuz Türkleri neden bağımsız olmak için başkaldırıyor? Yahudi Karay ve Ortodoks Çuvaş Türkleri nasıl oluyor da hala Türkçe konuşuyorlar? Demek ki, din faktöründen yola çıkarsak çok yanlış sonuçlara varacağımız açıktır. Türkiye'de akli başında ilahiyatçıları ne zaman görebileceğimizi doğrusu merak ediyorum.

Şu gerçeği artık görelim: Türkiye ve yurt dışındaki Hristiyan, Yahudi ve diğer dinlerden olan Türkler için ne kadar övünsek azdır. Onlar bizim gözbebeğimiz. Onların yaşama bakışlarını örnek almamız ve şapkamızı önümüze koyup iyice düşünmemiz gerektiği kanısındayım: Hiç birinde ne şeriat, ne ılımlı Hristiyan, ne ılımlı Yahudi gibi özlem ve saplantılar yoktur; ne de bizde olduğu gibi dinsel, mezhepsel, etnik bir kaos içinde değillerdir, irtica, gericilik gibi dinsel sorunlarla da boğuşmuyorlar.

İslam, Türkiye ve Türkler için bir yazgı değildir. Türkler illa Müslüman olmak zorunda değildir. Her Türk istediği dini ve inancı korkusuzca seçmekte kendisini tamamen özgür hissedebilmelidir. Bu özgür hissetme olgusu yoksa o ülkede zaten gerçek demokrasi, insan hakları, kişisel özgürlük ve laik yönetim de yoktur.

Türkiye’de İslamcı çevreler sürekli olarak kendilerine eza edildiğini, zulüm yapıldığını, göğüslerini gere gere Müslüman olduklarını söyleyemediklerini iddia ederler. Oysa durum tam tersidir: Türkiye’de baskı ve tehdit altında olanlar, inançları yüzünde öldürülenler Sünni-Müslüman ya da ılımlı İslam çemberinin dışında kalan kesimlerdir.

Türkiye’de aslında bireysel özgürlük, özgür düşünce, medya ve basın, aydınlar, bilim adamları, sanatçılar, devrimler ve ülkenin ulusal bütünlüğü büyük tehdit altındadır. Etnik milliyetçilikle aynı kategoriye konulan Atatürk milliyetçiliği, yurtseverlik, vatanseverlik de sonunda ayaklar altına alınmıştır. Türkiye’yi başkanlık sistemine ve federal dinsel-etnik bir devlete dönüştürmek üzere hukuk, yasalar ve Anayasayı işlerine geldiği şekilde değiştirerek millete meydan okuyanların kesin zaferlerini ilan etmesi yakındır. Atatürk’ün ölümünden sonra yıllarından beri adım adım sürdürülmekte olan postmodern karşı-devrim sürecinin artık son aşamasına gelinmiştir. Umarım bu günleri bile arar hale gelmeyiz.

Erol İrdelmen

(*) Bu yazıda kullanılan “Türk” kelimesi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasındaki millet tarifi değil, Orta Asyadan gelen Eski Türk’lerin ve Türk Boylarının antropolojik ve etnolojik kökeni olarak kullanılmıştır. Bilindiği gibi “Eski Türkler” kavramından bahsederken, Gagavuz, Oğuz, Selçuk, Hazar, Kırım Türkleri gibi birçok değişik Türk Boylarını tek bir kelime olan “Türk” adı altında birleştirip bahsetmek istedik.

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category istihbarat]

[tags YURTDIŞI TÜRKLER DOSYASI, Hristiyan Türkler, Yahudi Türkler]